

РАЗДЕЛ 11

Компетентни органи за управление на водите

Съдържание

11.1. Управление на водите на национално ниво	3
11.1.1. Министерски съвет	3
11.1.2. Министерство на околната среда и водите	4
11.1.3. Министерство на регионалното развитие и благоустройството	5
11.1.4. Министерство на здравеопазването	6
11.1.5. Министерство на земеделието и храните	6
11.1.6. Министерство на енергетиката	7
11.1.7. Министерство на икономиката и индустрията	7
11.1.8. Министерство на транспорта и съобщенията	7
11.2. Управление на водите на басейново ниво	7
11.2.1. Басейнови дирекции за управление на водите	8
11.2.2. Басейнови съвети	9
11.3. Компетентен орган за управление на водите в Дунавски район за басейново ниво	9

Управлението на водите в Република България се осъществява на национално и басейново ниво, съгласно разписаните компетентни органи и правомощия на ведомствата в Глава първа „Общи положения“ и Глава десета „Управление на водите от Закона за водите (ЗВ).

11.1. Управление на водите на национално ниво

Управлението на водите на национално ниво се осъществява от министъра на околната среда и водите (ОСВ), а в случаите, касаещи международни речни басейни - съвместно с министъра на външните работи.

Народното събрание приема *Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор*, с която се определят основните цели, етапи, средства и методи за развитие на водния сектор.

Интегрирането на политиката по водите и отрасловите политики във водния сектор се извършва от Координационен съвет по водите (чл. 10д от ЗВ). Съветът включва министъра на околната среда и водите (който е и председател), министъра на земеделието и храните, министъра на енергетиката, министъра на икономиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи, министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на образованието и науката или оправомощени от тях длъжностни лица, и представител на Националното сдружение на общините в Република България. Организацията и дейността на съвета се определят с правилник, приет от Министерския съвет.

Координационният съвет осигурява координацията на дейностите по разработването и изпълнението на плановете за управление на речните басейни и на плановете за управление на риска от наводнения, и финансирането и изпълнението на програмите от мерки и на мерките за постигане на целите за намаляване на вероятността и на неблагоприятните последици от наводнения, вкл. ежегодно обсъжда изпълнението на националните програми за плановете за управление на речните басейни и плановете за управление на риска от наводнения в отделните сектори.

При актуализацията на ПУРБ отговорностите на отговорните институции са разглеждани преди всичко от гледна точка на компетентностите и задълженията по отношението на управлението на водите, съгласно действащото законодателство.

11.1.1. Министерски съвет

Министерският съвет (МС) определя държавната политика във водния сектор, включително приема национални стратегии, в т.ч.

- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България;
- Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за период не по-малък от 10 години.

Функциите на Министерският съвет при управлението на водите на национално ниво са регламентирани вчл. 151 ал. 2, т. 1 от ЗВ и чл. 135,), като основните направления на тези функции са :

- Приемане на отраслови стратегии в съответствие с националните стратегии;
- Приемане на плановете за управление на речните басейни (ПУРБ) и плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН) и национални програми за изпълнението им;
- Приемане на национални програми в областта на опазването и устойчивото използване на водите;
- Приемане на наредби в случаите, определени в ЗВ.

11.1.2. Министерство на околната среда и водите

Министърът на околната среда и водите (ОСВ) осъществява държавната политика за управление на водите.

За управлението на национално ниво министърът на ОСВ изпълнява основни функции, регламентирани в 151, ал. 2, т. 2 и чл. 135 от ЗВ, в т.ч. :

- разработва и предлага за приемане от МС Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор, ПУРБ и ПУРН;
- разработва национални програми в областта на опазването и устойчивото развитие на водите;
- определя районите за басейново управление, които се отнасят към международен район за басейново управление;
- разработва политиката на държавата за двустранно и многостранно сътрудничество в областта на използването и опазването на водите;
- издава разрешителни за водовземане и/или ползване в предвидените в ЗВ случаи, както и режимни графици за водовземане от комплексните и значими язовири;
- организира и ръководи мониторинга на водите.

За подпомагане на дейността на министърът на ОСВ се създава Висш консултативен съвет по водите (чл. 9, ал. 3 и ал. 4 от ЗВ). Той включва представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на земеделието и храните, Министерството на икономиката, Министерството на енергетиката и Министерството на туризма, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на здравеопазването, Министерството на финансите, Министерството на вътрешните работи, Българската академия на науките, общините, юридически лица с нестопанска цел, имащи пряко отношение към водите, и други.

При изпълнение на горепосочените дейности министърът на ОСВ се подпомага от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) в

границите на териториалния им обхват и дирекциите на националните паркове в границите на територията на националния парк (чл. 151, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 от ЗВ).

Координацията при изпълнението на мониторинга на водите от Националния институт по метеорология и хидрология и Института по океанология при БАН се реализира при ежегодното възлагане на необходимите дейности в рамките на ежегодно подписвани споразумения между МОСВ и посочените институти, изпълнението на които се финансира целево от министерството.

Координацията при изпълнението на мониторинга на повърхностните и подземните води от Изпълнителната агенция по околна среда се извършва чрез заповедта на министъра на околната среда и водите за изпълнение на мониторинга на водите.

Координиране на прилагането на политиката по водите при издаване на разрешителни се осъществява чрез изпълнението на програмите от мерки в ПУРБ, определящи изисквания и ограничения при издаването на различни видове разрешителни и изпълнявания контрол от страна на регионалните структури на МОСВ за изпълнение на условията, при които са издадени разрешителните и за състоянието на водите.

Елемент на координация между компетентните органи, отговорни за изпълнението на програмата от мерки е и приемането на Планове за управление на речните басейни и Националните програми за изпълнението им от Министерския съвет, по нормативно установената съгласувателна и координационна процедура за приемане на решения.

МОСВ извършва информиране на обществеността и консултациите със заинтересованите страни на национално ниво, вкл. междуведомствено съгласуване на ПУРБ и ПУРН.

МОСВ участва при изготвяне на прегледа на икономическия анализ на водоползването, прилагане на мерките от ПУРБ и докладване на плана пред Европейската комисия.

11.1.3. Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения, както и съоръженията за предпазване от вредното въздействие на водите в границите на населените места се осъществява от министъра на регионалното развитие и благоустройството (РРБ).

Министърът на РРБ осъществява държавната политика в отрасъла В и К на национално ниво. Основните функции и произтичащите от тях дейности са посочени в чл. 10б и чл. 135 от ЗВ., като основните от тях включват:

- разработва и предлага на МС Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България;
- участва в разработването на разработва Национален план за действие за подобряване качеството на водите за питейно-битови цели;
- координира управлението на водоснабдителните и канализационни системи на национално ниво;

- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.4. Министерство на здравеопазването

При управлението на водите на национално ниво от министърът на здравеопазването изпълнява редица дейности, регламентирани в чл.135 и чл. 155а от ЗВ, в т.ч.:

- участва при разработването на Национален план за действие за подобряване качеството на водите за питейно-битови цели;
- одобрява материали, реагенти и биоциди, които влизат в контакт с водите, предназначени за питейно-битови цели, по ред, определен в наредбата за качеството на водата за питейно-битови цели, съгласно ЗВ;
- ръководи мониторинга и контролира качеството на водите, използвани за питейно-битови цели, на водите за къпане и на минералните води, използвани за лечение, профилактика, питейно-битови цели, бутилиране, хигиенни цели, спорт и отдих;
- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.5. Министерство на земеделието и храните

Държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения, се осъществява от министъра на земеделието и храните (ЗХ) за хидромелиоративни системи и съоръжения и за предпазване от вредното въздействие на водите извън границите на населените места; чрез Изпълнителната агенция по горите - за насажденията в тези системи и съоръжения.

При управлението на водите министърът на ЗХ:

- участва при разработването на подзаконовни нормативни актове в случаите когато това е предвидено в ЗВ;
- утвърждава правилата за Добри земеделски практики и Програма от мерки с цел опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- утвърждава Добри земеделски и екологични условия, които се въвеждат с помощта на специално разработени за условията на нашата страна Национални стандарти: задължението да се поддържа земята в добри земеделски и екологични условия се отнася до спектър от стандарти относно защитата на почвата, поддържането на органичните вещества и структурата на почвата, предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията, опазване и управление на водите;
- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.6. Министерство на енергетиката

Държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения, се осъществява и от министъра на енергетиката - за хидроенергийни системи и обекти.

При управлението на водите министърът на енергетиката:

- участва при разработването на подзаконовни нормативни актове в случаите когато това е предвидено в ЗВ;
- контролира състоянието на водните обекти и на водностопанските системи и съоръжения в рамките на своята компетентност;
- прилага мерки от ПУРБ.

11.1.7. Министерство на икономиката и индустрията

Министерството на икономика и индустрията участва в Координационния съвет по водите и Висшия консултативен съвет по водите, както и при прилагане на мерки от ПУРБ.

11.1.8. Министерство на транспорта и съобщенията

Министерството на транспорта и съобщенията участва в Координационния съвет по водите и Висшия консултативен съвет по водите, както и при прилагане на мерки от ПУРБ. Към МТИТС е създадена Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав" (ИАППД), която има следните функции по отношение на управление на водите:

- извършва цялостни хидроморфоложки и хидроложки проучвания на реката; съгласува всички проекти и работи, свързани с комплексното използване на река Дунав;
- уведомява съответните ведомства и организации за вземане на предпазителни мерки при опасност от наводнения, ледови режим, рушене на брега и др.;
- издава навигационни карти, хидрологични справочници и други навигационни помагала, двудневни и седемдневни прогнози за нивото на реката, публикува ежедневни прогнози за времето над българския участък на реката.

11.2. Управление на водите на басейново ниво

Управлението на водите в Р България се извършва на басейнов принцип, на ниво район за басейново управление, включващ в обхвата си една или няколко водосборни области.

Съгласно ЗВ в България са определени следните райони за басейново управление на водите:

- Дунавски район с център Плевен - обхващащ водосборните области на реките Искър, Ерма, Нишава, Огоста и западно от Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки и водите на река Дунав;

- Черноморски район с център Варна - обхващащ водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница, включително вътрешните морски води и териториалното море;
- Източнобеломорски район с център Пловдив - за водосборните области на реките Тунджа, Марица, Арда, Бяла река
- Западнобеломорски район с център Благоевград - за водосборните области на реките Места, Струма и Доспат.

Границите на районите следват вододелите на водосборните области на реките в обхвата на държавната граница. В случаите, когато подземните води не следват конкретен речен басейн, те се идентифицират и със заповед на министъра ОСВ се присъединяват към най-близкия и най-подходящия район с басейново управление.

Когато район за басейново управление включва трансгранично водно течение, този район се отнася към международен район за басейново управление. ДРБУ е част от Международния речен басейн на р. Дунав.

Управлението на водите на басейново ниво се осъществява от басейнови дирекции към Министерство на околната среда и водите.

11.2.1. Басейнови дирекции за управление на водите

Басейновите дирекции (БД) се създават със заповед на министъра на ОСВ. Дейността им се координира и контролира от Министерството на околната среда и водите. Министърът на ОСВ издава правилник за дейността, организацията на работа и съставът на БД.

Директорът на БД провежда държавната политика за управление на водите на басейново ниво (чл. 155, ал. 1 от ЗВ), в т.ч.:

- установяване границите на водите и водните обекти - публична държавна собственост, съвместно с техническите служби на общините и службите по геодезия, картография и кадастър;
- разработва ПУРБ и ПУРН, вкл.:
 - ✓ координира разработването, и изпълнението им;
 - ✓ изготвяне на анализ на натиска и въздействието върху повърхностните и подземните води, вкл. и зоните за защита на водите;
 - ✓ участва в актуализацията на икономическия анализ на водоползването, въз основа на данни от Националния статистически институт;
 - ✓ изготвяне/актуализиране на програмите от мерки към ПУРБ и ПУРН, вкл. и прилагане на мерките;
 - ✓ информиране на обществеността и провеждане на обществени консултации на определени етапи от разработване/актуализиране на ПУБ и ПУРН.

- извършва дейности по докладване на ПУРБ и ПУРН пред Европейската комисия;
- издаване на разрешителни за случаите определени в ЗВ;
- планиране и участие в провеждането на мониторинга на водите и оценката на състоянието на водните тела;
- поддържане на специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите и води регистри, определи в ЗВ;
- осъществяване на контрол в предвидените случаи в ЗВ, вкл. събира таксите за разрешителните;
- определяне на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и за обитаване от риби и черупкови организми;
- определяне на СОЗ около съоръженията за питейно-битово водоснабдяване в случаите определени в ЗВ;
- осъществяване на сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави в съответствие с държавната политика за двустранно и многостранно сътрудничество и след съгласуване по нормативно установения ред в международни райони за басейново управление;
- издаване на становище за допустимост на инвестиционни намерения за съответствието им с плана за управление на речния басейн и плана за управление на риска от наводнения.

При прилагане на мерките в ПУРБ участват още и министерството на регионалното развитие и благоустройството, министерството на здравеопазването, министерството на земеделието и храните, министерството на енергетиката, министерството на икономиката, министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, общините и ВиК операторите в териториалния обхват на ДРБУ.

11.2.2. Басейнови съвети

Басейновият съвет е държавно-обществена консултативна комисия за подпомагане дейността на БД (чл. 156 от ЗВ). Той включва представители на държавната администрация, териториалната администрация, водоползвателите и юридическите лица с нестопанска цел в обхвата на басейна, както и представители на научни организации, имащи отношение към водните проблеми. Дейността, структурата, организацията на работа и численият състав на басейновия съвет се определят с устройствен правилник, издаден от министъра на ОСВ.

11.3. Компетентен орган за управление на водите в Дунавски район за басейново ниво

Органите за управление на водите в Дунавски район са директорът на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) и басейновият съвет към дирекцията.

БДДР е създадена на основание на ЗВ, със Заповед № РД -27/17.01.2002г. на министъра на ОСВ, публикувана в ДВ бр.9 от 25.01.2002г. и се представлява от нейният Директор. Дейността, организацията на работа и състава на БД се определят с устройствен правилник, публикуван в ДВ бр.7 от 21.01.2011г., изм. и доп. в ДВ, бр. 58 от 31.07.2012г.

Администрацията на БД е обща и специализирана, организирана в дирекции и отдели.

Басейновият съвет към БДДР е учреден със Заповед № 66 от 21.10.2003г. на директора на БД. Численият състав на съвета към настоящия момент включва 39 постоянни и 39 резервни членове. Основните функции на басейновия съвет включват изготвяне на становища, препоръки и предложени, свързани с осъществяваните дейности от БД.

